

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XVIII. An Sacramentorum aliud sit alio praestantius?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

VIII. *Lutheranorum Mollium* opinio, non fides; esse septem. Sic biennio post obitum Lutheri Synodus Lipsiana cum Wittenbergensibus & M. Linchthone. Vnde *Molles* vocari ceperunt, teste *Surio* anno 1548. Quos ideo *Illyricus* appellat hæresiarchas Mollium. Ita secti, necdum consentiunt.

AUTOR. Sacramenta propriè dicta & vera sunt septem, 1. A Christo instituta vel mandata: 2. Cum certo Ritu seu Signo: 3. Cumque promissione gratiæ annexa: quam Apostoli sua confidenti Ritus usurpatione atque Solenni sat testati sunt, effectu promissionis consequente. 1. Ita docent Sacra Scripturæ in meo *Antichristo* p. 3. q. 7. Easque sic Patres intellexerunt: sic stabilierunt Decreta Conciliorum: Nec dissentit Congruentia rationum apud *Bellarmin.* lib. 2. cap. 25. 26.

SVADENT verò id tribus LVTHERO-CALVINISTÆ. 1. Scriptura nusquam tradit esse septem. 2. Tradit solum duo, *Ioan. 19. Et exiit Sanguis & Aqua*: id est, (aiunt *Patres Chrysost. Cyril. Theophil. Damasc. Aug.*) Eucharistia & Baptismus. 3. Scriptura negat esse septem *Apoc. 17.* Bestia septiceps dicitur Sacramentum: ideo is numerus Sacramentorum pertinet ad Antichristum, Ita *Kemnitius Exam. par. 2. pag. 18. & 50.*

DICO AD I. Suprà patet, quod Scriptura nusquam vllum numerum Sacramentorum exprimat: non tamen ideo est nullus.

AD II. Recta expositio Græcorum: at non negantur esse plura alia. Nam *Hebr. 6.* fit mentio solum Baptismi & Confirmationis, omiſsa Cœna; non ideo foret hæc Sacramentum? Item Latini Patres intelligunt ibi Baptismos Sanguinis, & Fluminis probabilius. Nam sic *Ioann. 5.* *Hic est, qui venit per Aquam & Sanguinem Iesus Christus; non in aqua solum; sed in aqua & Sanguine.*

AD III. Istud blasphemia est. 1. Quæ *Kemnitius* statuit Sacramenta; ea sunt etiam inter septem nostra: ergone ea duo erunt, vel tria bestiarum capita? 2. Dein; *Ioannes* dicit ea 7. capita esse Sacramentum, non dicit esse 7. Sacramenta. 3. Demum *Ioannes* exponit esse 7. Reges. Potius bestia est *Lutherus* vnicum asserens Sacramentum. *Calvinus* pro se adducit *Augustinum*: Sed hic ibi ponit in exemplum, duo ex omnibus Sacramenta; non affirmat solum esse duo. *Kemnitius* Patres pro binario falsè adducit ac detorquet. Vide *Bellarmin. lib. 2. capit. 27.*

QVÆSTIO XVIII.

An Sacramentorum aliud sit alio præstantius?

LVTHERVS, cum *Asseclis*, libro de instruendis Ministris ad Pragenses. *Unum Sacramentum altero dignius esse non potest: cum eodem Verbo Dei omnia consent.*

CALVINISTÆ dicere idem coguntur. Nam cum in Cœna ponant Christi præsentiam solum tropicè; non est, cur eam Baptismo anteponan. Vnde *Calvinus* & *Kemnitius* ad *Sess. 7. Can. 3.* Omisso statu quæstionis, ad iocos dissoluuntur calumnioli. Ut, definiri septem Sacramenta esse paria, cum septenarius sit impar, &c. Nugæ tales sibi plures.

AUTOR. Sacramenta VII. eiusdem sunt generis, ideoque verè Sacramenta sunt singula: attamen specie differunt: & nullum est quod non præstet alteri secundum propriam sibi rationem. Ita Omnibus antecellit 1. *Baptismus*, in effectu remittendi peccata, maxime originale, & poenam: 2. *Confirmatio*, in gratia ad bene operandum. *Luc. vlt. Se-*

Kk dete.

dece. &c. donec induamini virtute ex alto.
 3. Eucharistia quoad Substantiam. 4. Penitentia præstat necessitate cunctis, præter Baptismum. 5. Extrema Unctio, in effectu gratiæ specialis. 6. Ordo præstat ratione Ministri cunctis præter Confirmationem: nam ea conferre Episcopi est. 7. Matrimonium excellit omnibus Significatione.

QVÆSTIO XIX.

Ecclesia sit instituire ceremonias?

LUTHERANI Iuxta & CALVINIANI quot, quantasque in nos constringant calumnias; attingi nonnullas earum in meo *Antipapista Mendace* p. 3. q. 3. quò remitto, hincque omitto.

Consentiunt porro in ista. 1. Nullas à Christo vel Apostolis institutas esse ceremonias; quæ non extant in Scriptura: ex Traditione manantes, aspernandas esse. 2. Nullas, quæ non sint Sacramenta, habere vim spiritalem. V.g. coercendi dæmones. 3. Non posse eas Ecclesiam instituire sic, vt teneantur fideles ad eas in conscientia, etiam extra scandalum. 4. Tales ceremonias non esse bonas, aut meritorias, nec pars diuini cultus. 5. Lingua vulgari celebranda ac ministranda esse Sacramenta.

Dissentiunt in hoc: *An Ecclesia noua possit instituire ceremonias?*

LUTHERVS *lib. de form. Missæ. Confess. August. artic. 15 & 26.* Melancthon *in Locis de Ceremoniis. &c.* & communis Lutheranorum, Aiunt posse aliquas ad eruditionem, splendorem, & ordinem Ecclesiæ; modo absit obligatio, & opinio cultus.

CALVINVS *Inst. l. 4. c. 16. §. 11.* Negat id villo licere modo. Sic & Brentius *in Confess. Wittenberg.* & Kemnitius *in Exam. part. 2. pag. 166.*

SVADENT istis. 1. Quia, *Inst. 4. c. 10. §. 2. Apostolus 1. Cor. 7. ne vna quidem in re laqueum inycere ausus est.* Prospiciebat enim

quantum vulnus infligeretur conscientis, si earum illis necessitas imponeretur, quarum relicta esset à Domino libertas.

2. Ad Colossenses docet non esse de vero Dei cultu pecendam ab hominibus doctrinam.

3. Quia Dominus fideliter nos, & ad plenum instituit, qualiter sit colendus.

4. In fine capitis damnat omnes idola & obsequias, id est, fictitios cultus hominum.

5. Idem §. 9. Apostolus Gal. 5. non patitur villo modo, vt fidelium conscientia in seruitutem redigantur.

6. Idem §. 10. 15. Dominus, Matth. 15. reprehendit traditiones hominum.

7. Ibid. §. 12. Romanenses partim de gentium deliriis sumserunt sibi exemplum; partim simiarum more imitati sunt veteres Iudaicos ritus.

8. Ibid. §. 14. Deus iudeos, vt pueros, docuit per signa sensibilia; Nos, vt viros, simplicius. Ioan. 4. Veri adoratores in spiritu & veritate adorabunt.

9. Ibid. 15. Quicquid commendationis habent opera, id totum habent obedientiæ intuitu, quam solam Deus respicit. Non ergo placere possunt ceremonie, quas Deus non instruit.

10. Ibid. §. 17. Semel Ecclesia dicta lex est: Quod precipio tibi, hoc obseruabis vt facias. Non addes quicquam, nec detrahes. Prou. 30. Ne te forte arguat, inueniarisque mendax.

11. Ibid. §. 23. Samaritæ à feris discerpti sunt, 4. Reg. 17. ob nouas ceremonias. Achatz, 4. Reg. 16. ob altare nouum positum reprobatur: Spiritus detestatur audaciam illam; quod hominum inuenta in Dei cultu impure sint corruptela. Et, 4. Reg. 21. Aggravatur hæc circumstantiâ crimen Manasse, quod altare nouum extruxerit in Ierusalem.

AUTOR. I. Christus & Apostoli quædam Ceremonias instituerunt, quæ ex sola habentur Traditione. I. Vt, Sacramentum Chritumatis nusquam est in